pro omni peccato luxuriæ, 22. *q.* 154. 6. *ad* 2.

8 Sacrilegium reducitur ad ſpecies tres luxuriæ, ſcilicet vel ad ſtuprum, vel ad adulterium, inquantum violatur virgo Deo deſponſata; vel ad inceſtum, inquantum eſt cum cognata ſpirituali, 22. *quæſt.* 154. 1. *ad* 3. & 10. *ad* 2.

9 Peccatum luxuriæ contra naturam non eſt humanum, ſed beſtiale, 22. *q.* 142. 4. *ad* 3. & *q.* 154. 1. *o.*

10 Eſt graviſsimum inter ſpecies luxuriæ, ſecundo raptus; tertio inceſtus; quarto adulterium; quinto ſtuprum, & minima fornicatio, 12. *q.* 73. 7. *c.* & 22. *q.* 154. 12. *o.* & *q.* 170. 1. *ad* 2.

11 Species luxuriæ contra naturam ſunt quatuor, quarum graviſsima eſt beſtialitas: ſecundo ſodomia; tertio cum muliere extra naturam; quarto mollities, 22. *q.* 154. 11. *o.* & 12. *ad* 4.

12 Circa tempora Abrahę humanum genus venerat ad profundiſsimum peccatorum, ſcilicet ad infidelitatem, & ad turpiſsimum vitium contra naturam, 3. *q.* 70. 2. *ad* 1.

13 Filiæ luxuriæ ſunt octo, ſcilicet cæcitas mentis, inconſideratio, præcipitatio, inconſtantia, amor ſui, odium Dei, affectus præſentis ſæculi, & deſperatio futuri ſæculi, 22. *q.* 53. 6. *o.* & *q.* 153. 4. 5. *o.*

14 Gradus luxurię quintuplex, ſcilicet aſpectus, cogitatio, delectatio, conſenſus, & opus, 12. *q.* 72. 7. *c. fin.* item *ad* 3.

15 Ex luxuria oriuntur quatuor inordinati actus locutionis, ſcilicet turpiloquia, ſtultiloquia, ſcurrilia, & ludicra, 22. *q.* 153. 5. *ad* 4.

16 Nulla paſsio ita deprimit rationem ſicut gula & luxuria, 22. *q.* 53. 7. *o.* & *q.* 55. 8. *ad* 1. & *q.* 180. 2. *ad* 3. *fin.*

17 Homo incurrit quintuplex damnum ex luxuria, ſcilicet depreſsionem mentis, exhæredationem, periculum perſonæ, & periculum rerum, & impedimentum bonorum operum, 22. *q.* 46, 3. *c.*

18 Luxuria vix vitari poteſt, niſi vitetur principium ejus, ſcilicet aſpectus mulieris pulchræ, & præcipue aſpectus virginis, 22. *q.* 167. 2. *c.*

19 Luxuria vincitur fugiendo, ſed acedia & cętera vitia reſiſtendo, 12. *q.* 35. 6. *ad* 3. & *q.* 74. 3. *ad* 2.

M

1. MAceratio proprie corporis non eſt accepta Deo, niſi diſcreta, ut concupiſcentia refrenetur, & natura non nimis gravetur, 22. *q.* 88. 2. *ad* 3. & *q.* 147. 1. *ad* 2. & *q.* 188. 6. *ad* 3.

1 Macula in corpore, & macula in anima contingit dupliciter, ſcilicet privatione decoris per peccatum mortale, & ex ſuperinductione per peccatum veniale, 3. *quæſt.* 87. 2. *ad* 3.

2 Macula peccati eſt defectus nitoris animæ, ſcilicet luminis divini, & rationis, & gratiæ, ex inordinato amore temporalium, 12. *q.* 86. *o.* & *q.* 89. 1. *o.* & 22. *quæſt.* 87. 6. *c.*

3 Non dicit aliquid poſitivum in anima, nec privationem tantum, ſed in reſpectu ad ſuam cauſam, ſcilicet ad peccatum; ideo diverſorum peccatorum ſunt diverſæ maculæ, 12. *q.* 86. 1. *ad* 3. & 3. *q.* 88. 1. *c.*

4 Nihil aliud eſt quam privatio gratiæ, 12. *q.* 109. 7. *c.*

5 Actus peccati facit diſtantiam à Deo, quam ſequitur macula, 12. *q.* 86. 2. *ad* 3. & 6. *c.*

6 Ceſſante macula peccati, remanet reatus, 12. *q.* 87. 6. *o.*

7 Remiſſo peccato quantum ad maculam ſemper remittitur pœna æterna, non autem pœna temporalis, 12. *q.* 87. 6. *c.*

8 Macula peccati manet tranſeunte actu peccati, 12. *q.* 86. 2. *o.* & *quæſt.* 87. 6. *c.* *ad* 1.

1 Magi adorantes Chriſtum, ſecundum Auguſt. fuerunt malefici; ſed ſecundum alios fuerunt ſapientes, aſtrologi, & potentes, 3. *q.* 36. 3. *c.* *ad* 2. & 5. *c.*

2 Moti ſunt ex ſcriptura Seth ad ſequendam ſtellam, vel ex prophetia Balaam, vel ducti ab angelis, vel inſpirati à Deo, 3. *q.* 36. 5. *ad* 4.

3 Secundum Auguſtinum, venerunt de remotiſsimis partibus orientis per biennium; ſecundum vero alios, venerunt in diebus tredecim; ſecundum alios autem, venerunt de prope, 3. *quæſt.* 36. 3. *ad* 3. & 5. *ad* 4. & 6. *c.* *ad* 3.

4 Venerunt ad Chriſtum tamquam primitiæ gentium, docti á Spiritu ſancto, offerentes munera congrua dignitati Chriſti, 3. *q.* 36. 3. *ad* 1. & 8. *o.*

5 Amiſerunt ſtellam quadruplici ratione, ſcilicet propter Judæorum confuſionem, propter magorum inſtructionem, propter inſtructionem noſtram dupliciter; primo quia qui humanum auxilium quęrunt, deſeruntur ab auxilio divino; ſecundo inſtruimur quantum ad hoc, quia qui fideles ſumus, non debemus quærere ſigna, ſed debemus eſſe contenti doctrinis prophetarum, quia ſigna data ſunt infidelibus, 3. *q.* 36. 8. *ad* 3.

6 Herodes poſt duos annos à receſſu magorum occidit pueros, quia accuſatus ivit Romam, vel territus aliquo periculo, vel credens magos confuſos, 3. *q.* 36. 6. *ad* 3.

7 Magis & minus non dicitur ſubſtantia, ſic quod participetur quandoque cum magis & minus in eadem ſpecie, licet una ſubſtantia ſit perfectior alia, 1. *q.* 93. 3. *ad* 3. & 12. *q.* 52. 1. *c.*

Magiſter ſententiarum non eſt authenticus; ideo in multis non tenetur, 1. *q.* 94. 4. *ad* 2. & 22. *q.* 23. 2. *o.*

1 Magnanimitas importat extenſionem animi vel ad magna abſolute, vel ſecundum proportionem, 22. *q.* 129. 1. *c.* & *q.* 136. 5. *c.*

2 Eſt virtus quia tendit ad maxima ſecundum rectam rationem, 22. *q.* 129. 3. *o.* & *q.* 130. 2. *c.*

3 Eſt circa ſpem, & deſperationem, 12. *q.* 60. 4. *c. fin.*

4 Principaliter eſt circa honores, ſed mediate; immediate vero eſt circa ſpem, 22. *q.* 129. 1. *o.* & 4. 8. *c.* & *q.* 128. *c.* & *q.* 131. 2. *c.*

5 Propria materia ejus eſt honor magnus, mediocris autem eſt materia cujuſdam virtutis innominatæ, 12. *q.* 60. 5. *c.* & 22. *q.* 129. 2. *o.* & 4. *ad* 1. & *q.* 130. 2. *ad* 2.

6 Eſt circa gloriam, quia moderate utitur gloria, ſicut & honore, 22. *q.* 132. 2. *c.*

7 Ad duo reſpicit, ſcilicet ad honorem, ſicut ad materiam, & ad opus magnum, ſicut ad finem, 22. *q.* 129. 8. *c.* & *q.* 131. 2. *ad* 1.

8 Ratione primi opponitur ei ſecundum exceſſum ambitio, & ratione ſecundi præſumptio, 22. *q.* 131. 2. *ad* 1. & *ad* 2.

9 Ea quæ opponuntur aliis virtutibus, opponuntur etiam magnanimitati, ſecundum quod parva pro magnis habentur, 22. *q.* 13[illegible]. 2. *ad* 1.

10 Eſt in iraſcibili ſubjective; 12. *q.* 60. 5. *c.* & 22. *q.* 129. 1. *ad* 1. & *q.* 134. 4. *ad* 1.

11 Magnanimus non quærit honorem tamquam finem, quia hoc reputat parum, ſed quærit fieri dignus honore, 22. *q.* 129. 1. *ad* 3. & 2. *ad* 3. & *q.* 131. 1. *ad* 2.

12 Bene utitur magnis & parvis honoribus, quia non extollitur nec frangitur oppoſitis, ſed contemnit, 22. *q.* 129. 2. *ad* 3.

13 Contemnit bona exteriora, ideo non gaudet ſi acquirat ea, nec triſtatur ſi perdat ea, 22. *q.* 129. 8. *ad* 2. & *ad* 3. & *q.* 132. 2. *ad* 1. item *ad* 2. & *ad* 3.

14 Non eſt contentioſus, quia nihil extrinſecum æſtimat magnum, 22. *q.* 129. 1. 3. *ad* 2. & *q.* 132. 2. *ad* 3.

15 Non amat pericula, nec timet ea, ſed promptiſsime ſe exponit periculis magnis, 22. *q.* 129. 5. *ad* 2.

16 Nullo indiget, ſcilicet modo humano, non autem ſimpliciter, 22. *q.* 129. 7. *ad* 1.

17 Habet vocem gravem, locutionem ſtabilem; quia non de omnibus facile contendit aut loquitur, ſed de magnis. Non eſt memor beneficiorum, quia non delectatur in hoc, niſi ut majora compenſet. Eſt tardus & otioſus, quia non vilibus, ſed magnis intendit. Utitur ironia, non quæ opponitur veritati, ſed quia non omnibus animi magnitudinem oſtendit. Cum aliis non poteſt convivere, ſed cum amicis tantum, & magnis. Habet infructuoſa, quia magis honeſta quærit, quam utilia, 22. *q.* 47. 9. *ad* 3. & *q.* 129. 3. *ad* 3. item *ad* 5.

18 Nullus poteſt eſſe magnanimus, niſi virtuoſus qui eſt habilis ad magna, 12. *q.* 66. 4. *ad* 3.

19 Magnanimo attribuuntur actus aliarum virtutum ſub ratione excellentiæ, ſcilicet quod eſt communicativus, benefactivus, retributivus plurium, veridicus, non planctivus, non incertus, nec fugiens commonentem, 22. *q.* 129. 4. *ad* 1. & *ad* 2

20 Magis curat de veritate, quam de opinione, nec quærit laudem humanam, 22. *q.* 132. 2. *ad* 1.

21 Magnanimitas eſt generalis virtus, inquantum operatur magna in qualibet virtute, faciens eam majorem; ſed eſt virtus ſpecialis, inquantum ponit ſpecialem modum circa ſpecialem materiam, 22. *q.* 129. 4. *o.* & 5. *ad* 2. & *q.* 134. 2. *ad* 2.

22 Eſt ornamentum omnium virtutum, 12. *q.* 66. 4. *ad* 3. & 22. *q.* 129. 4. *ad* 3.

23 Superveniens juſtitiæ auget bonitatem ejus, ſed ſine juſtitia non habet rationem virtutis, 22. *q.* 58. 12. *ad* 2.

24 Magnanimitas, & magnificentia habent connexionem cum omni virtute ſecundum principia virtutum, ſcilicet ſecundum prudentiam & gratiam, non autem ſecundum actum, 12. *q.* 65. 1. *ad* 1. & 22. *q.* 129. 3. *ad* 2. & *q.* 134. 1. *ad* 1.

25 Tenent extremum ſecundum quantitatem rei; medium autem ſecundum regulam rationis, 12. *q.* 64. 1. *ad* 2. & *ad* 3. & 22. *q.* 92. 1. *c.* & *q.* 129. 3. *ad* 1. & *q.* 130. 2. *c.* & *q* 134. 1. *ad* 2. & *q.* 152. 2. *ad* 2.

26 Bona fortunę conferunt ad magnanimitatem quoad materiam ejus, ſcilicet quoad honores, & etiam quoad finem ejus, ſcilicet operari magna, 22. *q.* 129. 8. *o.*

1 Magnificentia eſt virtus factiva magnorum, & eſt virtus generalis, ſi ſumatur facere communiter, ſcilicet pro omni opere: ſi vero proprie, ſcilicet pro operatione exteriori eſt virtus ſpecialis, 22. *q.* 134. 1. 2. *o.*

2 Materia ejus ſunt ſumptus magni, præcipue ad cultum Dei: ſecundo pecunia pro eis; tertio amor pecuniæ, 22. *q.* 134. 1. *ad* 3. & 2. *ad* 3. & 3. *o.*

3 Eſt rerum magnarum & excelſarum, cum animi quadam ampla & ſplendida proportione, cogitatio & adminiſtratio, 22. *q.* 128. *c.*

4 * Eſt in voluntate ſubjective, 1. *q.* 21. 1. *ad* 1.

Mathematica ſcientia non demonſtrat per cauſam efficientem, nec per cauſam finalem, licet habeat eas, quia mathematica accipiuntur ut abſtracta ſecundum rationem; cum tamen non ſint abſtracta ſecundum eſſe. Unicuique autem competit habere cauſam agentem ſecundum quod habet eſſe. Licet igitur ea quæ ſunt mathematica habeant cauſam agentem, non tamen ſecundum habitudinem quam habent ad cauſam agentem, cadunt ſub conſideratione mathematica, & ideo in ſcientiis mathematicis non demonſtratur aliquid per cauſam agentem, vel finalem, 1. q. 44. 1. *ad* 3.

Matthias electus eſt ſorte, ideſt per divinum donum declarans eum electum eſſe divinitus, 22. q. 95. 8. *c.*

1 Matrimonium eſt formaliter conjunctio, & vinculum animorum, & relatio conjugum; unde conjunctio viri & uxoris eſt potior, quam conjunctio uxoris ad conſanguineos viri, non tamen debet dici affinitas, ſed matrimonium, quod eſt unitas quædam, ſicut homo eſt ſibi ipſi idem, non conſanguineus, 3. q. 29. 2. *c.*

2 Erat in lege veteri, ut in officium naturæ, & non ut ſacramentum conjunctionis Chriſti & eccleſiæ, quæ nondum fuerat facta, 12. q. 102. 5. *ad* 3.

3 Inſeparabilitas convenit matrimonio, ut eſt ſacramentum, & ut eſt in officium naturę; ſed primo modo eſt de prima intentione matrimonii, ſecundo autem modo de ſecunda, 12. q. 102. 5. *ad* 3.

4 Commiſtio carnalis eſt de ſecunda perfectione matrimonii, non autem de prima; 3. q. 29. 2. *o.*

5 Pater non poteſt cogere filium, ut conſentiat ad matrimonium per pręceptum, ſed poteſt inducere cauſam rationabilem, & tunc filius tenetur ad præceptum, ſicut ad cauſam, 22. q. 104. 5. *c.*

6 Quælibet perſona libera poteſt ſine conſenſu parentum contrahere matrimonium, & intrare religionem; 22. q. 22. 8. *ad* 2. & 9. *c.* & q. 104. 5. *c.* & 3. q. 68. 10. *c.*

7 Matrimonium ſecundum diverſos ſtatus, inſtitutum eſt à lege naturæ, Moyſis, Chriſti, & á lege civili, 22. quæſt. 154. 2. *c.* & 9. *ad* 3.

8 Finis matrimonii duplex, ſcil. finis principalis, ideſt generatio, & educatio prolis, & finis ſecundarius, ſcil. mutuum obſequium, 22. q. 154. 2. *c.* & 3. q. 29. 2. *c.*

9 * Actus matrimonii poteſt eſſe ſine peccato, & meritorius, 22. q. 24. 1. *ad* 1. & 22. q. 153. 2. *o.*

10 In matrimonii ſacramento confertur gratia, 22. q. 100. 2. *ad* 6.

11 Matrimonium non debet eſſe inter propinquos, 22. q. 154. 9. *c.*

12 Defectus ętatis, ſcil. ante pubertatem, quę communiter eſt in maſculo anno quartodecimo, in fœmina vero in anno duodecimo, impedit matrimonium & dirimit, 22. q. 189. 5. *c.*

13 Servus poteſt contrahere matrimonium, & vovere continentiam, neſciente domino ejus, vel contradicente, non autem religionem ingredi, vel ordinem ſuſcipere, 22. q. 88. 8. *ad* 2. & q. 104. 5. *c.* fin.

14 Sex crimina impediunt matrimonium contrahendum ſolum, ſcil. inceſtus, uxoricidium, raptus alienę ſponſæ, ſuſceptio proprii filii de fonte per dolum, interfectio preſbyteri, & pœnitentia ſolemnis, 22. q. 154. 7. *ad* 3.

15 In lege veteri Judęi prohibebantur contrahere matrimonium cum Chananæis, quia Chananæi debebant deleri, & Judæi erant proni ad ritus & mores eorum, propter converſationem cum eis, & cum aliis infidelibus, ubi non erat periculum, permittebantur, ſicut patet de Joſeph, Moyſe, & Heſter, 12. q. 105. 4. *ad* 6.

16 Matrimonium de lege naturæ eſt indiſſolubile, 22. q. 154. 2. *c.*

17 De juræ naturæ vel naturale eſt, non quia ſit à natura, ſed quia ad ipſum propter bonum prolis & mutuum fidei obſequium maxime natura impellit, s. q. 41. 1. *c.*

18 Non tenentur homines ex præcepto ad contrahendum matrimonium, s. q. 41. 2. *o.*

19 Cum ad prolis procreationem ſit ipſum matrimonium inſtitutum, ſecundum ſe ſemper licitum eſt, s. q. 41. 3. *o.*

20 Actus matrimonialis ſemper meritorius eſt, ſi ad ipſum homines religionis vel juſtitiæ virtute inducantur, s. q. 41. 4. *c.*

21 Matrimonium eſt ſacramentum, s. q. 42 1. *o.*

22 Quod eſt in officium naturę, inſtitutum fuit à Deo ante peccatum; ut remedium vero poſt peccatum fuit inſtitutum, s. q. 42. 3. *c.*

23 Quod in fide Chriſti contrahitur, habet quod gratiam conferat ad ea operanda adjuvantem, quæ in matrimonio requiruntur, s. q. 42. 3. *c.*

24 Carnalis commixtio non ad primam, ſed ad ſecundam ſpectat matrimonii perfectionem, s. q. 42. 4. *c.*

25 Matrimonium conjunctio quædam eſt viri & uxoris, ad unam cognationem, & prolis educationem & vitam domeſticam, s. q. 44. 1. *c.*

26 Congrue appellatur matrimonium, nuptiæ, ac conjugium, ſed diverſis rationibus, s. q. 44. 2. *o.*

27 Eſt quædam indiſſolubilis maritalis conjunctio inter legitimas perſonas, individuam vitę conſuetudinem retinens, s. quæſt. 44. 3. *c.*

28 Matrimonialem conjunctionem non niſi aliquo viri ac mulieris conſenſu fieri certum eſt, s. *q.* 45. 1. *c.*

29 Expreſsio verborum ſe habet ad matrimonium, ſicut ablutio exterior ad baptiſmum, s. *q.* 45. 2. *c.*

30 Conſenſus per verba de futuro expreſſus non facit matrimonium, ſed ſponſalia, s. *quæſt.* 45. 3. *o.*

31 Exterioribus verbis expreſſus, abſque interiori conſenſu nullum matrimonium facit, s. *q.* 45. 4. *c.*

32 In occulto factus quamquam malus, & jure prohibitus, matrimonium tamen facit, ſi fiat inter legitimas perſonas, s. *q.* 45. 5. *o.*

33 Per verba de futuro expreſſus nullum efficit matrimonium, etſi ſit aliquo juramento firmatus, s. *q.* 46. 1. *c.*

34 Carnalis copula in foro conſcientiæ quamvis poſt ſponſalia matrimonium non perficiat, in Eccleſiæ tamen foro matrimonium efficere judicatur, s. *q.* 46. 2. *o.*

35 Quamquam ſimpliciter conſenſus coactus in matrimonio eſſe non poſsit, poteſt tamen aliqua in eo ſecundum quid violentia eſſe, s. *q.* 47. 1. *c.*

36 Poteſt aliqua coactio, & metus cadere in conſtantem virum, s. *q.* 47. 2. *o.*

37 Conſenſus coactus ex metu cadente in conſtantem virum matrimonium tollit, s. *q.* 47. 3. *c.*

38 Ex parte cogentis matrimonium in totum tollit, s. *q.* 47. 4. *o.*

39 Ex conditione de præſenti non contraria matrimonio vel de futuro, & neceſſaria, matrimonium non tollit: s. *q.* 47. 5. *c.*

40 Cum per matrimonium homo perpetuæ mancipetur ſervituti, non poteſt pater cogere filium ad matrimonium, quamquam illum ex aliqua rationabili cauſa ad ipſum poſsit inducere, s. *q.* 47. 6. *o.*

41 Conſenſus matrimonium faciens non eſt conſenſus in carnalem copulam, ſed in matrimonium in ordine ad carnalem copulam, s. *q.* 48. 1. *c.*

42 Matrimonium ex conſenſu ob inhoneſtam cauſam verum matrimonium eſt, quamquam culpabilis ſit hujuſmodi conſenſus, s. *q.* 48. 2. *o.*

43 Oportuit aliqua bona eſſe, quibus matrimonii honeſta ratio appareret, s. *q.* 49. 1. *o.*

44 Proles, fides ac ſacramentum, prima, & potiora ſunt bona quibus matrimonii honeſta ratio redditur, s. *q.* 49. 2. *c.*

45 Principalius bonum matrimonii ut dignius, ipſum ſacramentum eſt, proles vero, ideſt prolis intentio maxime eſſentialis in ipſo eſt, quam ſequitur fides, ideſt debitum ſervandæ fidei, deinde ſequitur ſacramentum, s. *quæſt.* 49. 3. *o.*

46 Quamquam minus honeſta appareat matrimonii ratio, proles tamen ac fides, & ſacramentum ipſam maxime honeſtam reddunt, s. *q.* 49. 4. *c.*

47 Actus matrimonialis ſemper culpabilis, & peccatum eſt, niſi prolis intentio, ac mutua inter conjuges fides adſit, s. *q.* 49. 5. *o.*

48 Cognoſcens uxorem ſola libidinis, & delectationis cauſa; nullum aliud bonum matrimonii habitu, vel actu intendens, mortaliter peccat, s. *q.* 49. 6. *c.*

49 Aliqua expediens fuit eſſe impedimenta contrahendum matrimonium dirimentia, ſed non contractum, Eccleſiæ ſcilicet inhibitio ac feriarum tempus, & aliqua ipſum contractum, & contrahendum, ſcilicet error, conditio, votum, cognatio, crimen, cultus diſparitas, vis, ordo, ligamen, honeſtas, affinitas, impotentia coeundi, s. *q.* 50. 1. *c.*

50 Poteſt toties contrahi matrimonium quoties alter conjugum mortuus eſt: moriente enim altero conjugum, vinculum matrimoniale tollitur, s. *q.* 63. 1. *o.*

51 Secundum matrimonium eſt ſacramentum, cum in eo reperiantur quæ ſunt de eſſe ſacramenti, ſcilicet perſona legitima, tanquam materia, & expreſsio conſenſus per verba de præſenti tanquam forma, s. *q.* 63. 2. *o.*

1 Mediator Dei, & hominum eſt ſolus Chriſtus principaliter, inſtrumentaliter autem ſunt prophetæ, & ſacerdotes utriuſque teſtamenti, & angeli; non autem Spiritus Sanctus, quia cum ſit per omnia Deo æqualis, non poteſt dici mediator inter Deum, & homines, Chriſtus autem etſi ſit Deus, tamen eſt etiam homo. Nec dæmon, quia cum ſit immortalis, & miſer, non conjugere hominem Deo intendit, quod mediatoris eſt proprium, ſed ſeparare ab illo, & ad miſeriam ducere, 3. *q.* 26. 1. *o.*

1 Medicina duplex, ſcilicet removens morbum, & promovens ad perfectam ſanitatem; prima convenit infirmis, ſecunda vero ſanis, 3. *q.* 80. 4. *ad* 2.

2 Objectum artis medicinæ eſt ſanitas, quia nihil conſiderat, niſi in ordine ad eam, 22. *q.* 1. 1. *c.*

3 Pro neceſsitate corporis licet uti pretioſis medicinaliter, ſed in pertinentibus ad ſolam decentiam honeſtatis, debemus eſſe contenti ſimplicibus, 3. *q.* 51. 2. *ad* 3.

4 Quandoque medicina fortis ſtatim inducit ſanitatem, & ſic habitus corporales poſsibile eſt cauſari ex uno actu, non autem habitus virtutum, 12. *quæſt.* 51. 3. *c.* fin.

1 Medicus accipiens in curam infirmitatem deſperatam nulli facit injuriam, 22. *quæſt.* 71. 3. *ad* 1.

2 Sapiens medicus permittit minorem morbum, vel procurat, ut curet, vel vitet majorem,

11 Maria ſuper omnes poſt Chriſtum, habuit plenitudinem gratiæ, 3. q. 7. 2. *ad* 1. & q. 27. 1. *c.* & 5. *o.*

12 Habuit triplicem perfectionem gratiæ, ſcil. in ejus ſanctificatione, in conceptione Chriſti, & in ejus glorificatione; tertia eſt potior ſecunda, & ſecunda quam prima, 3. q. 27. 5. *ad* 2.

13 In prima perfectione gratiæ Maria mundata fuit à culpa originali; in ſecunda à fomite, & in tertia ab omni miſeria, 3. q. 27. 5. *ad* 2.

14 In prima adepta eſt gratiam inclinantem ad bonum, in ſecunda fuit confirmata in gratia, & adepta eſt gratiam conſummatam & confirmantem eam in bono, & in tertia adepta eſt gratiam conſummatam & perficientem eam in fruitione omnis boni, 3. q. 27. 5. *ad* 2.

15 Plenitudo gratiæ & obſervatio conſiliorum inchoavit in beata Maria; ſed primum fuit in ea perfecte, & ſecundum perfecte cœpit in Chriſto, 3. q. 28. 4. *ad* 2.

16 Maria eſt perfecte beata ſecundum corpus, quia cum corpore aſſumpta eſt in cælum. Credimus enim, quod poſt mortem reſuſcitata fuerit, & portata in cælum, 3. q. 27. 1. *c.* & q. 83. 5. *ad* 8.

17 Habuit donum prophetiæ, ſapientiæ, & miraculorum, ſed non ſecundum omnem uſum, 3. q. 27. 5. *ad* 3.

18 Puritas Mariæ fuit maxima ſub Deo, 12. q. 81. 5. *ad* 3. & 3. q. 27. 2. *ad* 2.

19 Meruit Chriſtum portare, ideſt meruit gradum puritatis & ſanctitatis, quo congrue eſſet mater Dei, non autem incarnationem Dei, 3. q. 2. 11. *ad* 3.

20 Quamvis beata Virgo Maria ſit ſuper omnes angelos exaltata, non tamen eſt exaltata uſque ad æqualitatem Dei, vel ad unionem in perſona; & ideo non dicitur ſedere ad dexteram, ſed aſtare à dextris, in quantum honor filii aliquo modo participative, non plenarie redundat in ipſam, in quantum mater Dei dicitur, ſed non Deus, 1. q. 25. 6. *ad* 4. & 3. q. 25. 5. *o.*

21 Maria fuit vera Mater Chriſti, 3. q. 35. 3. *o.*

22 Matrimonium verum fuit inter Mariam & Joſeph, habuitque triplex bonum, & utramque perfectionem requiſitam præter coitum, & nuptiæ factę ſunt, 3. q. 20. 2. *o.*

23 Maria fuit expers maledictionis Evę, quia peperit ſine dolore, & non multiplicavit conceptus, nec fuit ſubjecta viro, 3. q. 30. 2. *ad* 2. & q. 35. 6. *ad* 1.

24 Angelus prius apparuit Mariæ, quam Joſeph, 3. q. 30. 2. *ad* 2.

25 Excellentius apparuit Mariæ, quam Joſeph, 3. q. 30. 3. *ad* 2.

26 Maria ſecundum aliquos, non fuit turbata viſione angeli, quia aſſueta erat viſionibus angelorum, ſed in ſermone ejus, ex admiratione dictorum, 3. q. 13. 3. *ad* 3.

27 Non inconveniens eſt quod angelus inſtrueret Mariam, quia Maria erat inferior eo ſecundum ſtatum; licet é converſo ſecundum prædeſtinationem, 3. *quæſt.* 30. 2. *ad* 1.

28 Eſt ſuper omnes ordines angelorum, 3. q. 30. 2. *ad* 1.

29 Spiritus Sanctus fecit duplicem purgationem in Maria, ſcilicet præparatoriam ad conceptionem Chriſti, colligens mentem ejus in unum; ſecundam vero à fomite, mediante conceptione Chriſti, 3. q. 27. 3. *ad* 3.

30 Purgatio prima non fuit ad removendum transfuſionem peccati originalis, ſed ut digna eſſet Chriſto, 12. q. 81. 5. *ad* 3.

31 Immunitas à peccato in Maria cauſabatur ex tribus, ſcil. ex ligatione fomitis, gratia inclinante ad bonum, & providentia Dei, 3. q. 27. 3. *c.* fin. & 4. *ad* 1.

32 Voluit purgari poſt partum, non quidem propter aliquam immunditiam, ſed propter humilitatem, & obedientiam, & ut approbaret legem, & vitaret calumniam, 3. q. 37. 4. *o.*

33 Emundatio & confirmatio Marię inchoata fuit in prima ſanctificatione, ſed in ſecunda conſummata eſt in perfectione viæ. In aſſumptione vero ejus perfectione gloriæ, 1. q. 100. 2. *c.* & 3. q. 27. 5. *ad* 2.

34 Sanctificata fuit in utero à peccato originali quoad maculam & reatum perſonalem, non autem à reatu totius naturæ; ideo ſi ante paſſionem Chriſti fuiſſet defuncta, non intraſſet paradyſum, nec vidiſſet Deum per eſſentiam, ſicut nec alii ſancti, 3. quæſt. 27. 1. *ad* 3.

35 Cum beata virgo Maria credatur omnino fuiſſe immunis à fomitis inclinatione propter ejus ſanctificationem perfectam, non eſt pium ponere aliquam pugnam à carne fuiſſe in ea, cum talis pugna non ſit niſi ex fomitis inclinatione, nec tentatio quæ eſt à carne, ſine peccato eſſe poſſit, ut patet per gloſſam. Et quamvis non habuerit pugnam per tentationem, quæ eſt á carne, habuit tamen pugnam per tentationem ab hoſte, qui nec ipſum Chriſtum reveritus eſt, 3. q. 15. 2. *ad* 3.

36 Fomes in Maria adeo debilitatus eſt, & extinctus, ut ad peccatum actuale numquam inclinaretur, 3. q. 27. 3. *c.* & 4. *ad* 1. item 5. *ad* 2.

37 Maria per primam ſanctificationem fuit ſemper immunis ab omni peccato actuali, 3. q. 27. 4. *o.* & 6. *ad* 1.

38 Tabernaculum veteris legis figurabat Mariam, 3. q. 27. 2. b.

Feſto

39 Feſto Neomeniæ ſuccedit feſtum Mariæ, in qua primo apparuit illuminatio ſolis, ideſt Chriſti per copiam gratiæ, 12. q. 103. 3. *ad* 4.

1 Martyrium eſt actus virtutis quadruplicis, ſcil. fortitudinis ut elicientis principaliter, patientiæ vero, ut elicientis conſequenter, ſed caritatis ut imperantis, & fidei ut finis, 22. q. 124. 1. 2. *o.*

2 Eſt actus maximæ perfectionis, non quidem ſecundum ſe, ſed ut imperatur à charitate, & ut eam oſtendit, 22. q. 124. 3. *o.* & q. 184. 5. *ad* 3.

3 Habet quod ſit meritorium ex charitate, ſine qua nihil valet, 22. q. 124. 2. *ad* 2.

4 Mors eſt de ratione martyrii, 22. q. 124. 4. *o.*

5 Confeſsio cujuſcumque alterius veritatis quam fidei, non eſt cauſa ſufficiens ad martyrium ratione materię, ſed tantum ratione finis referendo ad Chriſtum, 22. q. 124. 5. *c.* *ad* 2.

6 * Martyrium Joannis Baptiſtæ celebratur, licet mortuus ſit, non quidem pro fide, ſed pro reprehenſione adulterii, 22. q. 124. 5. *c.*

7 Moriens pro quocumque opere bono propter Deum eſt martyr Dei, quia cauſa cujuſcumque martyrii eſt veritas fidei, ut eſt operans, 22. q. 124. 5. *c.*

8 Vulneratus lethaliter, licet ſupervivat, habebit aureolam martyrii, ſicut ſancta Lucia, ſimiliter vulneratus non lethaliter, tamen moriens ex incuria non mortali, ut Marcellus Papa, habebit aureolam Martyrii; non autem ſi afflictio non continuetur uſque ad mortem, ſicut de Sylveſtro Papa, 22. q. 124. 4. *ad* 4.

9 Martyrium eſt de præcepto ſecundum præparationem animi tantum, 22. q. 124. 1. *ad* 3. & 3. *ad* 1.

10 Oblatum debet tolerari patienter, ſed non debet quæri, quia non debet dari occaſio agendi injuſte, 22. q. 124. 1. *ad* 3.

11 Uuniverſalis abſolutio fit in perceptione baptiſmi & in martyrio; propter quod dicitur quod in martyrio omnia ſacramenta baptiſmi complentur in virtute paſsionis Chriſti, ſcilicet quantum ad plenam liberationem à culpa & à pœna, 3. q. 68. 2. *ad* 2. & q. 87. 1. *ad* 2.

Mas & fœmina in hominibus conjunguntur non tantum propter generationem, ut in brutis, ſed etiam propter communicationem operum; ideo in ſolis hominibus mas eſt principium fœminæ, & fœmina facta eſt ex maſculo, 1. q. 92. 2. *o.*

1 Maſculinum genus & fœmeninum abſolutè prædicantur tantum de ſuppoſito, 1. q. 31. 2. *ad* 4.

Mater dicitur aliqua ex hoc quod concepit & genuit, 3. q. 35. 3. 4. *c.*

1 Maria non ſemper fuit, licet ſit ingenerabilis & incorruptibilis, 1. q. 46. 1. *ad* 3.

2 Maria prima eſt maxime in potentia, & principium imperfectiſsimum, nec talis potentia materiæ, etiam dato quod ſit ſua eſſentia, eſt potentia ad operationem, ſed ad eſſe, 1. q. 4. 1. *c.*

3 Materia inquantum habet eſſe ſaltem in potentia eſt ſimilis Deo, 1. q. 14. 11. *ad* 3. & 12. *c.* fin.

4 Non poteſt eſſe in alio, cum ſit primum ſubjectum, 1. q. 3. 2. *ad* 3. & 3. quæſt. 77. 2. *c.*

5 Materia prima eſt ſua potentia paſsiva, ſicut Deus eſt ſua potentia activa, 1. q. 54. 3. *ad* 3. & q. 77. 1. *ad* 2. & quæſt. 115. 1. *ad* 2.

6 In materia nulla eſt potentia activa, 3. q. 32. 4. *c.* *ad* 3.

7 Materia prima dicitur terra, quia eſt informis; dicitur aqua, quia eſt receptiva, dicitur abyſſus quia eſt turpis, 1. quæſt. 66. 1. *ad* 1.

8 Partes habent rationem materiæ, totum vero rationem formæ, 1. q. 7. 3. *ad* 3. & q. 65. 2. *c.* & 3. q. 90. 1. *c.*

9 Unitas materię primæ eſt tantum in iis quæ conveniunt in generatione & corruptione, 1. q. 66. 2. *o.*

10 Materia prima omnium rerum eſt una unitate ordinis tantum, 1. q. 66. 2. *ad* 1.

11 Omnium generabilium & corruptibilium eſt eadem materia, 1. q. 66. 2. *c.*

12 Duplex, ſcil. naturalis & mathematica, 1. q. 85. 1. *ad* 2. & 3. q. 77. 2. *ad* 4.

13 Triplex, ſcil. ex qua, in qua, & circa quam, & tantum tertio modo coincidit cum fine, 12. q. 55. 4. *c.*

14 Duplex eſt conditio materiæ, ſcil. quę eligitur ab agente, & quæ conſequitur naturam materiæ, 1. q. 76. 1. *ad* 3. & q. 91. 3. *c.* & 12. q. 85. 6. *c.* & 22. q. 164. 1. *ad* 1.

15 Non eſt diviſibilis niſi per quantitatem, 1. q. 50. 2. *c.* & q. 75. 7. *c.* & q. 76. 4. *ad* 4. & 3. q. 77. 2. *c.* fin.

16 Materia prima ſecundum potentiam non eſt infinita ſimpliciter, quia ſe extendit ſolum ad formas materiales, 1. q. 7. 2. *ad* 3.

17 Materia intelligibilis ponitur in definitione quantitatis, non autem materia ſenſibilis, 1. q. 85. 1. *ad* 2.

18 Materia, & privatio diſtinguuntur realiter ſecundum Ariſt. non autem ſecundum Platonem, 1. q. 5. 2. *ad* 1. & 3. *ad* 3.

19 Quæ non habent materiam non habent cauſam ſui eſſe, ſcil. quæ tranſmutet de potentia ad actum, nec aliquam cauſam formalem, 1. q. 61. 1. *ad* 2. & q. 75. 5. *ad* 3.

Mathe-

5 Non oportet ad magnificentiam habere multas divitias, ſed opotet ſic diſponi, quod quando oportet & decet velit eas optime diſpenſare, & ſic fuit in Chriſto, 22. *q.* 134. 1. *ad* 1. & 3. *ad* 4. & *q.* 152. 3. *ad* 3.

6 Magnificus non principaliter facit magnos ſumptus pro perſona ſua, quia non eſt quid magnum, niſi quæ tantum ſemel fiunt, ut nuptiæ, vel permanentia ut domus, 22. *q.* 134. 1. *ad* 3.

7 Magnificentia facit & intendit aliquod magnum in factibili tantum, ſed magnanimitas in omni materia, 22. *q.* 134. 2. *ad* 2. *fin.*

8 Magnificentia eſt in maximis donis & ſumptibus, ſed liberalitas in mediocribus, 12. *q.* 60. 5. *c. ad.* 2. & 22. *q.* 117. 3. *ad* 1. & *q.* 118. 8. *ad* 4. & *q.* 128. *ad* 1. & *q.* 129. 2. *c. fin.* & *q.* 134. 2. 3. *o.* & 4. *ad* 1. & *q.* 152. 3. *c.* & *q.* 160. 1. *c.*

Majeſtatis læſæ crimen maxime punitur, 22. *q.* 10. 8. *o.* & *q.* 11. 3. *c.* & *q.* 108 4. *ad* 2.

Majus dicitur dupliciter, ſcilicet intenſive, & extenſive, 3. *q.* 1. 4. *c.*

1 Maledicere contingit tripliciter, ſcilicet enunciative, ideſt detrahendo, cauſaliter vel imperative, & optative, & hoc dupliciter, ſcilicet per ſe, ideſt ſub ratione mali; & ſic eſt peccatum, non autem ſi per accidens, ideſt ſub ratione boni duplicis, ſcilicet juſti, ſicut judex per ſententiam, eccleſia per excommunicationem, prophetæ conformando ſe Deo: vel ſub ratione boni utilis, ſcilicet ut aliquis melior fiat, vel ne noceat aliis, 22. *q.* 76. 1. *o.* item *q.* 83. 8. *ad* 1. item *ad* 2.

2 Maledicere ſub ratione mali eſt peccatum mortale, & eſt tanto gravius, quanto plus perſona debet amari & revereri; tamen tripliciter eſt veniale, ſcilicet ratione parvi mali, vel ratione affectus, ſcilicet ex joco, vel levi motu, vel ratione ſurreptionis, 22. *q.* 76. 3. *o.*

3 Detractio, contumelia, ſuſurratio, & deriſio ſunt de malo culpę, & nocent enunciando; ideo ſunt ſecundum ſe graviora maledictione, quæ eſt de malo pœnæ optando, 22. *q.* 76. 4. *o.*

4 Benedicto vel maledicto proprie convenit tantum ei, cui poteſt bene vel male contingere, ſcilicet naturæ rationali, vel aliis in ordine ad naturam rationalem auxiliando, ſicut Deus maledixit terram, & David montes, vel ſignificando, ſicut Criſtus maledixit ficum; vel continendo, ſicut Job maledixit diem, & David montes; vel in ordine ad Deum, & ſic eſt blaſphemia, vel ſecundum, ſe, & ſic eſt quid vanum, 22. *q.* 76. 2. *o.* & 4. *ad* 1.

5 Diabolus quoad culpam debet maledici, non autem quoad naturam ejus, 22. *q.* 76. 1. *ad* 4.

Ex maleficio perpetuo impotentes, & poſt triennium alteram quærere copulam poſſunt, alias minime, *s. q.* 58. 2. *c.*

1 Malitia ex qua dicitur aliquis peccare eſt triplex, ſcilicet habitus cujuſcumque vitii, electio mali, & peccatum præcedens, 12. *q.* 78. 1. *ad* 3.

2 Omnis peccans ex habitu peccat ex certa malitia, & non è converſo, 12. *q.* 78. 2. 3. *o.*

3 Peccatum ex certa malitia, vel ex induſtria contingit ex inordinatione voluntatis præponentis minus bonum meliori bono, 12. *q.* 78. 1. *o.*

4 Peccatum ex certa malitia eſt gravius peccato ex paſsione, quia eſt magis voluntarium, magis durat, & eſt circa finem: peccatum autem ex paſsione eſt circa ea quæ ſunt ad finem, 12. *q.* 47. 2. *c.* & *q.* 78. 4. *o.* & 22. *q.* 73. 3. *c.*

1 Malum eſt aliquid, & eſt ens rationis, non autem ens reale, 1. *q.* 48. 2. *ad* 2.

2 Non eſt negatio pura, ſed privatio boni, 1. *q.* 14. 10. *o.* & *q.* 48. 2. *ad* 1. & 3. *c. ad* 2. & 5. *c. ad* 1. & 12. *q.* 25. 2. *c.* & *q.* 36. 1. *c.* & *q.* 75. 1. *c.*

3 Nullum ens eſt malum per eſſentiam, nec per participationem, ſed per privationem participationis, 1. *q.* 49. 3. *c. ad* 4. & *q.* 65. 1. *ad* 2. item *ad* 3.

4 Malum non eſt cognoſcibile, niſi per bonum, 1. *q.* 14. 10. *ad* 4. & *q.* 48. 1. *c.*

5 Omnis privatio inquantum hujuſmodi habet rationem mali, ſicut omnis forma habet rationem boni, 1. *q.* 48. 1. *ad* 1.

6 Mala eſſe, ratio & experientia docent, 1. *q.* 48. 1. *ad* 5. & 2. *c. ad* 1.

7 Malum non eſt exiſtens, ideſt aliqua natura, neque eſt in exiſtentibus, ut pars perfectionis, ſed ut privatio in ſubjecto, 1. *q.* 48. 1. *o.* & 2. *ad* 1. & *ad* 2. & 3. *ad* 1.

8 * Si univerſaliter malum non eſſet, univerſum eſſet imperfectius, 1. *q.* 22. 2. *ad* 2. & *q.* 48. 2. *c. ad* 3. & *q.* 49. 2. *c.*

9 * Impoſsibile eſt eſſe ſummum malum, 1. *q.* 49. 3. *o.* & *q.* 103. 7. *ad* 1. & 22. *q.* 172. 6. *c.*

10 Malum non habet cauſam, niſi per accidens, 1. *q.* 49. 1. *o.* & 3. *ad* 5. & 12. *q.* 75. 1. *c.*

11 Omne malum habet cauſam efficientem & materialem, non autem formalem nec finalem, 1. *q.* 49. 1. *c.*

12 Malum eſt cauſa per accidens, non autem cauſa per ſe, 1. *q.* 48. 1. *ad* 4. & *q.* 49. 3. *c*

13 Malum duplex, ſc. naturæ, & culpæ, & utrumque eſt ut in paucioribus, 1. *q.* 63. 9. *o.*

14 Malum culpæ ſecundum totam ſpeciem humanam eſt ut in pluribus, in aliis autem eſt ut in paucioribus, ſicut etiam malum naturæ, 1. *q.* 49. 3. *ad* 5. & *q.* 63. 9. *ad* 1. & 12. *q.* 71. 2. *ad* 3.

15 Malum non ſimpliciter, ſed in ſolis voluntariis duplex, ſcilicet malum pœnæ, & malum culpæ, 1. q. 48. 5. *o.*

16 Malum pœnæ opponitur bono creaturæ, malum vero culpæ bono increato, 1. q. 48. 6. *c.* & 12. q. 79. 1. *ad* 4.

17 Defectus, malum, peccatum, & culpa differunt, quia primum dicit negationem; ſecundum privationem in omnibus; tertium in actione tantum; quartum in voluntariis tantum, 1. q. 48. 5. *c. ad* 1. & 12. q. 21. 1. *c.* & 2. *o.*

18 Malum in naturalibus numquam eſt in effectu, niſi præexiſtat aliud malum in agente vel in materia, ſed bene in voluntariis, 1. q. 49. 1. *ad* 3.

19 Malum naturæ duplex, ſcil. malum naturę à cauſa naturali, ut mors naturalis; & privatio boni naturæ à cauſa non naturali, ut mors violenta, 12. q. 42. 2. *o.*

20 Malum eſt differentia actus moralis ratione finis cui accidit aliqua privatio, 1. q. 48. 1. *ad* 2. & 12. q. 18. 5. *ad* 2. & q. 54. 3. *ad* 2. & q. 79. 2. *ad* 3.

21 Malum moris ex voluntate contingit per hoc quod deficit ab ordine rationis, & proprii finis, 12. q. 71. 2. *c. ad* 3. & 6. *c.*

22 Malum per prius dicitur de culpa, quam de pœna, 22. q. 19. 1. *c.*

23 Culpa magis habet rationem mali, quam pœna, 1. q. 48. 6. *o.* & 22. q. 19. 1. *c.* & q. 76. 4. *c.*

24 Mali ſemper hic puniuntur ſpiritualiter, & boni præmiantur, non autem corporaliter, 12. q. 69. 2. *ad* 2.

Mammona iniquitatis dicuntur divitiæ vel quia ſolas eas eſſe reputant iniqui, vel quia ſunt occaſio iniquitatis, vel quia inęqualiter ſunt diviſæ, vel quia injuſte à primo ſunt acquiſitæ, 22. q. 32. 7. 2. *c. ad* 1.

1 Mandatum eſt de meliori, & quod per alios mandatur; ſed præceptum eſt de neceſſario, & quod quis per ſe juſsit, 12. q. 99. 5. *c.*

2 Differentia inter præcepta, mandata, teſtimonia, & juſtificationes, 12. q. 99. 5. *c.*

Manſiones in cælis ſunt diverſi gradus beatitudinis, ideo non ſunt in limbo, nec purgatorio, 12. q. 5. 2. *c. ad* 1.

1 Manſuetudo diverſimode numeratur inter beatitudines, fructus, & virtutes, 22. q. 157. 2. *ad* 3.

2 Eſt circa iram, 1. q. 21. 1. *ad* 1. & 12. q. 60. 4. b. item *c.* fin. item *ad* 4. item 22. q. 143. *c.* & q. 157. 1. 2. *o.* & 3. 4. *c.* & q. 161. *c.* & *ad* 4.

3 Præparat hominem ad cognitionem Dei removendo duplex impedimentum, ſcilicet iram, & contradictionem veritatis, 22. q. 157. 4. *ad* 1.

4 Manſuetudo maxime facit hominem compotem ſui, 22. quæſt. 157. 4. *c. ad* 1.

5 Eſt in iraſcibili ſubjective, 3. q. 15. 2. *c.*

6 Homo eſt naturaliter manſuetus, quia eſt complexionis temperatiſsimæ, ideo mittigat iram; ſed iraſci convenit ei naturaliter, inquantum ratio nuntiat cauſam iræ, 12. q. 46. 5. *ad* 1.

Manumiſſus reducitur in priſtinam ſervitutem, propter aliquam offenſam in dominum ejus, 3. q. 88. 3. *ad* 2.

Manus eſt organum organorum, quia facit omnia inſtrumenta, & eſt loco omnium inſtrumentorum, 3. q. 83. 5. *ad* 1.

1 Marcus amputando ſibi pollicem ne fieret ſacerdos, non peccavit; quia creditur feciſſe hoc ex inſtinctu Dei, 22. q. 185 2. *ad* 3.

1 Maris fluxus & refluxus eſt ei naturalis, quia eſt ex motu lunæ, cui aqua naturaliter ſubditur, 1. q. 105. 6. *ad* 1.

2 In aquis maris ſunt duo mira, ſcilicet primum quod non cooperiant totam terram contra naturam, cum ſint etiam altiores ea; ſecundum vero, quod ſemper mare eſt ejuſdem quantitatis, 1. q. 69. 1. *ad* 2.

3 Diviſio maris rubri fuit mira tripliciter, ſcilicet ratione ſoni ventorum, tantę aquæ, & tantorum effectuum, ibidem.

1 Maria & Joſeph erant de eadem tribu, & de ſemine David, 3. q. 28. 1. *ad* 2. & q. 31. 2. *ad* 1.

2 * Maria fuit de ſtirpe Aaron, * non quidem ſecundum ſucceſsionem generis maſculini, ſed propter affinitatem contractam ex matrimonio: ſibi enim duæ tribus in matrimonio jungebantur, ſcilicet ſacerdotalis, cujus erat Aaron; & regia, cujus erat Maria, 3. q. 29. 1. *ad* 4. & q. 31. 2. *ad* 2.

3 Nata eſt ex Melchi, Salomone, Jeconia, & Heli, 3. q. 31. 2. *ad* 3. & 3. *ad* 2.

4 Quicquid acceptum à parentibus fuit in Maria, fuit pars ejus actu; ideo non fuit in Chriſto, 3. q. 3. item 6. *c.*

5 Maria in ventre matris ſuæ non habuit uſum liberi arbitrii, quia hoc eſt privilegium Chriſti, 3. q. 27. 3. *c.*

6 Habuit tantam claritatem in facie, quod Joſeph non cognoſcebat eam ſenſibiliter, 3. q. 28. 3. *ad* 3.

7 Fuit ſanctificata, priuſquam nata ex utero, 3. q. 27. 1. *c.* item 2. *ad* 2.

8 Non potuit ſanctificari in parentibus, nec in conceptione ejus, nec ante infuſionem animæ rationalis, 3. q. 27. 1. *ad* 1. & 2. *o.*

9 Fuit bis ſanctificata, ſcilicet in utero matris, & quando concepit Chriſtum, in prima fomes fuit ligatus; in ſecunda vero totaliter ablatus, 3. q. 27. 3. *o.* & 4. *ad* 1. & 5. *ad* 2.

10 Major ſanctificatio fuit in Maria, quam in Joanne Baptiſta, & major in eo, quam in Hieremia, 3. q. 27. 6. *ad* 1.

rem, 12. *q.* 101. 3. *ad* 3. & 22. *q.* 64. 2. *c.* & *q.* 162. 6. *ad* 3.

3 Tenetur gratis curare pauperes, quando nec per ſe, nec per alios magis conjunctos, nec per eos qui magis poſſent, valent curari, 22. *q.* 71. 1. *c.*

4 Quadam coactione utitur in freneticum, qui ejus curam non vult recipere; & huic ſimilatur correctio prælatorum, quæ habet vim coactivam, non autem ſimpliciter correctio fraterna, 22. *q.* 33. 6. *ad* 1.

5 Non tanto magis ſanat, quanto majorem dat medicinam, ſed quanto medicina eſt magis proportionata morbo; ſic non oportet quod religio tanto ſit perfectior, quanto majorem habet paupertatem; ſed quanto ejus paupertas eſt magis proportionata fini communi, & ſpeciali, 22. *quæſt.* 188. 7. *ad* 1.

1 Medium eſt realiter actio tranſiens, inter agens, & paſſum, non autem actio immanens, niſi ſecundum modum ſignificandi, 1. *q.* 54. 1. *ad* 3.

2 Inter habens, & habitum aliquando nihil eſt medium, aliquando tantum relatio, & aliquando aliquid per modum actionis, & paſsionis, non autem actio, vel paſsio; & ſic eſt ſpeciale prædicamentum, ſcilicet prædicamentum habitus, 12. *q.* 49. 1. *c.* *ad* 2.

3 Inter habitum, & privationem quæ eſt in privari, & aliquid habitus relinquens poteſt eſſe medium, circa proprium ſubjectum, ſicut inter bonum, & malum eſt actus indifferens; non autem inter habitum, & privationem quę eſt in privato eſſe, nihil relinquens de habitu, 12. *q.* 18. 8. *ad* 1.

4 Inter ſubſtantiam, & accidens quintum prædicabile datur medium, non autem ut accidens dividitur contra ſubſtantiam, 1. *q.* 76. 4. *ad* 4. & *q.* 77. 1. *ad* 5.

5 Virtus non eſt medium inter paſsiones ſecundum eſſentiam, ſed ſecundum effectum, quia conſtituit medium inter eas, 12. *q.* 59. 1. *ad* 1.

6 In paſsionibus accipitur medium, per hoc quod attingitur recta ratio, in quo conſiſtit ratio virtutis, 12. *q.* 17. 1. *ad* 1. & 5. *ad* 2.

7 Virtutes theologicæ habent medium per accidens, ideſt ex parte noſtra, non autem per ſe, ideſt, reſpectu Dei, 12. *q.* 64. 4. *o.* & 22. *q.* 17. 5. *ad* 2.

8 Quælibet virtus intellectualis conſiſtit in medio, per conformitatem intellectus ad res, ſcil. in vero, cujus exceſſus eſt affirmatio falſa; defectus autem eſt negatio falſa, 12. *q.* 64. 3. *o.* & 4. *ad* 1. & *ad* 2.

9 Virtus moralis reſpectu materiæ eſt medium, ſed reſpectu rationis eſt extremum, 12. *q.* 64. 1. *ad* 1.

10 Medium virtutis moralis attenditur ſecundum rationem rectam in omni circumſtantia, non autem ſecundum quantitatem abſolutam, 12. *q.* 64. 1. *ad* 2. & *ad* 3. & 22. *q.* 92. 1. *c.* & *q.* 104. 2. *ad* 2. & *q.* 123. 4. *ad* 3. & *q.* 147. 1. *ad* 2.

11 Virtus moralis conſiſtit in medio inter exceſſum, & defectum, 12. *q.* 64. 1. *o.* & 4. *ad* 1. & *ad* 2. & 22. *q.* 17. 5. *ad* 2. & *q.* 92. 1. *c.*

12 Omne medium virtutis eſt medium rationis; ſed ſolius juſtitiæ medium eſt rei, & rationis, 12. *q.* 64. 2. *o.* & 22. *q.* 58. 10. *o.* & *q.* 61. 2. *ad* 1.

13 Medium juſtitiæ eſt æqualitas, quam conſtituit juſtitia inter aliquos, 3. *q.* 85. 3. *ad* 2.

14 Medium juſtitiæ diſtributivę ſumitur ſecundum proportionem geometricam; commutativæ vero ſecundum proportionem arithmeticam, 22. *q.* 61. 2. *o.* & 4. *c.* fin.

2 Mel non offerebatur in ſacrificiis Dei, quia offerebatur idolis; & ad excludendum omnem carnalem dulcedinem, & voluptatem à ſacrificantibus Deo, 12. *q.* 102. 3. *ad* 14.

Melchiſedech dicitur eſſe ſine patre, matre, genealogia, principio, & fine, quia Scriptura non ponit; licet habuerit, quia fuit Sem, primogenitus Noe, ut Hebræi dicunt, 3. *q.* 22. 6. *ad* 3.

Melius alio aliquid dicitur * ſimpliciter, quod tamen minus proprie recipit alicujus prædicationem, ſicut cognitio patriæ eſt nobilior cognitione viæ, quæ magis proprie dicitur fides, 22. *q.* 174. 2. *ad* 3.

1 Membrum omne, & quælibet potentia animæ operantur toti, & non ſibi ſoli, 12. *q.* 17. 5. *ad* 2.

2 Caput eſt membrum, habens virtutem influendi in alia membra, & recipit ab aliis membris nutrimentum, & alia obſequia, 3. *q.* 8. 1. 6. 7. 8. *c.*

3 Membra hominis non applicantur operi, niſi de conſenſu rationis, 12. *q.* 74. 7. *o.* & *q.* 77. 7. *c.* fin.

4 Membra naturalia, & inſtrumenta artificialia, in ſcripturis, ſignificant operationes, quarum ſunt principia, 1. *q.* 3. 1. *ad* 3.

1 Memoria duplex, ſcil. conſervativa ſpecierum tantum, alia cujus objectum eſt præteritum, ut præteritum; prima eſt potentia pure cognoſcitiva, & eſt in parte intellectiva, ſecunda vero in parte ſenſitiva tantum, 1. *q.* 77. 8. *ad* 4. & *q.* 79. 6. *o.*

2 Quæ eſt altera pars imaginis, non eſt prę-teritorum, quia abſtrahit ab omni tempore, cum ſit in intellectu, & non in parte ſenſitiva, 1. *q.* 79. 6. *ad* 2.

3 * Intellectiva non differt realiter ab intellectu poſsibili, ſed eſt habitualis retentio ejus, cujus actus eſt intelligentia, quę oritur ex memoria, ſicut actus ex habitu, 1. *q.* 79. 7. *o.* & *q.* 93. 7. *ad* 3.

4 Senſitiva eſt theſaurus ſpecierum intentionalium, ideſt intentionum ſenſibilium, cum ſenſu acceptarum, cujus organum eſt in extrema parte capitis, 1. *q.* 78. 4. *c.*

5 Ea quæ magna æſtimamus, magis memoriæ infigimus, 12. *q.* 47. 2. *ad* 3.

6 Conſuetudo multum operatur ad bene memorandum, 12. *q.* 50. 3. *ad* 3. & 22. *q.* 49. 1. *ad* 2.

7 Illud quod ſcribitur, non de facili à memoria labitur, ſed ſuccurrit memorię, 1. *q.* 24. 1. *c.*

8 Neceſſarium eſt eoſdem actus pluries reiterari, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur, quia meditatio confirmat memoriam, ſecundum Philoſophum, 12. *q.* 51. 3. *c.* & 22. *q.* 49. *q.* 1. *ad* 2.

9 Memoria in angelis poteſt poni, ut eſt in mente; non autem ut eſt in ſenſu, 1. *q.* 54. 5. *ad* 2.

10 Memoria intellectiva manet in anima ſeparata, non autem ſenſitiva; ſed corrumpitur, 1. *q.* 77. 8. *ad* 4. & *q.* 89. 6. *ad* 1.

11 Documenta quatuor ad bene memorandum, ſcil. ſimilitudines rerum aſſumere convenientes, nec tamen omnino conſuetas, ordinate eas diſponere; ſolicitudinem circa eas apponere; & affectum adhibere, & eas frequenter meditari, 22. *q.* 49. 1. *ad* 2.

1 Mendacium dicitur tripliciter, ſcil. materialiter, i. dictum falſum, formaliter, i. voluntas falſum enunciandi, & affective, i. voluntas decipiendi, 22. *q.* 98. 1. *ad* 3. & *quæſt.* 110. 1. *o.*

2 Cupiditas fallendi pertinet ad perfectionem mendacii, non autem ad ſpeciem ejus, 22. *q.* 110. 1. *c.* *ad* 3.

3 Omne mendacium eſt peccatum, 22. *q.* 69. 1. 2. *o.* & *q.* 70. 4. *c.* & *q.* 110. 3. *o.* & 4. b. & *q.* 111. 1. *c.* & *q.* 124. 5. *ad* 2.

4 Secundum ſe dividitur tantum in duas ſpecies, ſcilicet in jactantiam, & ironiam, ſecundum gradus autem ejus ratione finis dividitur in pernitioſum, jocoſum, & officioſum, vel in octo gradus ejus, ſcil. quorum primus eſt in doctrina religionis; ſecundus quod nulli proſit, & obſit alicui: tertius, quod proſit, uni, & alteri obſit; quartus, quod ſit ſola mentiendi fallendique libidine; quintus, quod fit placendi cupiditate; ſextus, quod nulli obeſt, & prodeſt alicui ad conſervandam pecuniam; ſeptimus, quod nulli obeſt, & prodeſt alicui, ad vitandum mortem; octavus, quod nulli obeſt, & prodeſt alicui, ad vitandum immunditiam corporalem, 22. *q.* 110. 2. *o.*

5 Eſt peccatum mortale tantum tripliciter, ſcilic. ſecundum ſe, ideſt, quando eſt contra charitatem Dei, vel proximi, ex intentione, & ratione ſcandali, 22. *q.* 69. 1. 2. *c.* & *q.* 70. 4. *c.* & *q.* 110. 4. *o.*

6 Per ſe, directe, & formaliter opponitur virtuti, quæ dicitur veritas, 22. *q.* 110. 1. *o.* & 2. *c.*

7 * Dicens verum credens ſe dicere falſum, dicit mendacium per ſe, & formaliter; non autem é converſo, niſi per accidens, & materialiter, 22. *q.* 110. 1. *o.*

8 Intendens ſignificare falſum nutibus, mendacium dicit, 22. *q.* 110. 1. *ad* 2.

9 Mendacium verbo, vel facto, vel nutibus, eſt ęqualiter peccatum, 22. *queſt.* 111. 1. *c.* *ad* 4.

10 Nullus debet dicere mendacium, ut ipſe vel alius evadat mortem, vel immunditiam corporalem, 22. *q.* 110. 3. *ad* 4. & *q.* 113. 1. *ad* 3.

11 Nec mendacium, nec aliquid quod ex genere ſuo non eſt peccatum mortale, eſt perfectis peccatum mortale, niſi ſit contra eorum votum, vel ratione ſcandali, 22. *q.* 69. 1. 2. *o.* & *q.* 70. 4. *c.* & *q.* 110. 4. *ad* 5.

12 Si res viſa vel audita recitetur non eodem modo, nec eiſdem verbis, non eſt mendacium (ut patet in Evangelio, & in aliis Scripturis divinis, in quibus nihil eſt falſum), 22. *quęſt.* 110. 3. *ad* 1.

13 Non ſervans promiſſum, propter ſuperveniens impedimentum, vel re mutata, excuſatur à mendacio, ut Sanctus Paulus, 22. *quæſt.* 110. 3. *ad* 5.

14 In ſacra Scriptura aliqui laudantur dupliciter, ſcil. ut exempla perfectæ virtutis, ut Abraham, & Jacob; & propter indolem virtutis, Judith, & obſtetrices; primi excuſantur à mendacio, quia figuraliter, & prophetice locuti ſunt; non autem ſecundi, licet verum dixerint myſtice, 22. *q.* 110. 3. *ad* 3. & *q.* 111. 1. *ad* 1. & *ad* 2.

Mendicitas duplex, ſcilicet contraria voluntati, & voluntaria, prima eſt occaſio furti, & perjurii, non autem ſecunda: ideo Chriſtus elegit eam, 22. *q.* 187. 5. *c.* & 3. *quęſt.* 40. 3. *ad* 1.

1 Mens dicitur à metiendo, vel à meminendo, 1. *q.* 79. 9. *ad* 4.

2 Dicitur tripliciter, ſcilicet natura intellectiva, intellectus, & memoria, 1. *q.* 79. 1. *ad* 1.

3 Aliquid inhærens menti rationali eſt majus ea ſecundum quid, non autem ſimpliciter, ſed nihil ſubſiſtens præter Deum, eſt majus ea, 1. *q.* 16. 6. *ad* 1.

1 * Menſtruus ſanguis eſt in fœminis, loco ſeminis, & eſt propria materia corporis Chriſti, & aliorum, non autem ſemen fœminæ, 3. *q.* 31. 5. *o.* & 6. *ad* 3. & *q.* 35. 3. *ad* 3.

2 Menſtruum non eſt ſanguis primo generatus ex cibis, ſed eſt reſiduum ejus quod ab ultima digeſtione nutritiva miniſtrat generativæ, 3. *q.* 31. 5. *c.*

3 Eſt potentia totum, ſecundum potentiam paſsi-

paſsivam; ſicut ſemen viri eſt potentia totum, ſecundum potentiam activam, 3. q. 31. 5. ad 1. & 6. c.

1 Menſura duplex, ſcil. æquiparata menſurato per replicationem, & ratio cognoſcendi ipſum, 1. q. 3. 5. ad 2.

2 Eſt illud, per quod cognoſcitur quantitas rei, & eſt quid minimum, vel ſimpliciter, ut in numeris in quibus primo invenitur, vel quoad nos, ut in continuis; deinde primum in quolibet genere 12. q. 90. 1. c.

3 Non oportet quod omnis menſura ſit omnino infallibilis, & certa, ſed ut eſt poſsibile in genere ſuo 12. quæſt. 91. 3. ad 5. q. 97. 1. ad 2.

4 * Debet eſſe homogenea, ſcilic. ejuſdem generis cum menſurato, 1. q. 3. 5. ad 2. & 12. q. 19. 4. ad 2.

5 * Ratio naturalis, & principia ei naturaliter indita, ſunt regulę generales, & menſurę omnium agendorum ab homine, non autem naturalium, 12. q. 91. 3. ad 2.

6 Ad hoc quod aliqua menſurentur per aliquod unum, non requiritur, quod illud unum ſit cauſa omnium eorum, ſed quod ſit ſimplicius, 1. q. 10. 6. ad 4.

7 Intellectus Dei eſt menſura prima omnium rerum non menſurata, res eſt menſura ſecunda menſurata; ſed intellectus noſter eſt menſuratus à rebus non menſuratis, 1. q. 21. 2. c. & 12. q. 93. 1. ad 3.

8 Cum dicitur Deus menſurari ſua ęternitate, accipitur ibi ratio menſuræ, ſecundum apprehenſionem noſtram tantum, 1. quæſt. 10. 2. ad 3.

Mercatores ſperare poſſunt lucrum ex mercatione, quod non poſſunt dantes mutuo, 22. q. 78. 1. o.

1 Merces eſt terminus operis, 12. q. 114. 5. c.

2 Eſt id quod recompenſatur pro retributione operis; ideo reddere mercedem eſt actus juſtitiæ, ſicut reddere pretium rei emptæ, 12. q. 114. 1. c. & 3. q. 49. 6. c.

1 Meretrix etiam nunc debet permitti, ideſt, tolerari in civitate, ut vitetur pejus malum ſc. ſodomia, adulterium, & hujuſmodi; quia ſapientis legiſlatoris eſt minores tranſgreſsiones permittere, ut majores caveantur; & in regimine humano illi qui præſunt, recte aliqua mala tolerant, ne aliqua mala pejora incurrantur; unde dicit Auguſtinus in lib. de ord. Aufer meretrices de rebus humanis, turbaveris omnia libidinibus, 12. q. 101. 3. ad 2. & 22. q. 10. 11. c.

2 Meretrix poteſt ſibi retinere, quod ſibi datum eſt propter fornicationem, ſed ſi ſuperflue ad fraudem, vel dolum extorſiſſet, teneretur eidem reſtituere, 22. q. 62. 5. ad 2.

Mergulus ſignificat guloſos, qui ſe delitiis immergunt, 12. quæſt. 102. 6. ad 2. & c. 3.

1 Meritum duplex, ſcil. congrui, & condigni, 12. q. 114. 6. o.

2 Aliquid cadit ſub merito dupliciter, ſcil. ſimpliciter, ut ultimus finis, & omne quod perducit ad eum, & ſecundum quid, ſc. temporalia, 12. q. 114. 10. c.

3 Efficacia meriti menſuratur ex tribus, ſc. ex charitate vel gratia, voluntate, & objecto, 1. q. 95. 4. c. & 12. q. 19. 8. o.

4 Actus humani habent rationem meriti ex duobus, ſcil. principaliter ex ordinatione Dei: ſecundario autem ex libero arbitrio, 12. quæſt. 114. 4. 6. c. & 22. q. 2. 9. c.

5 Meritum importat æqualitatem juſtitiæ, 3. q. 49. 6. c.

6 Non poteſt eſſe ſine actu, quia requiritur quod faciat quod debet qui meretur, 12. q. 71. 5. ad 1. & 22. q. 79. 3. ad 4.

7 Eſt actio, qua juſtum eſt ut agenti aliquid detur, 3. q. 49. 6. c.

8 Conſiſtit in hoc, quod homo contemptis creatis inhæret Deo; ſed peccatum eſt è converſo, 22. q. 104. 3. o.

9 Omne meritum eſt ſupra naturam, & omne demeritum eſt infra, & contra naturam, 12. q. 71. 2. o.

10 Non diminuitur propter obligationem obedientiæ, ſi prompte fiat, maxime apud Deum, qui non ſolum exteriora opera, verum etiam interiorem voluntatem videt, 22. q. 104. 1. ad 3.

11 Mereri aliquo dicitur dupliciter, ſcilic. formaliter, ideſt actibus, & ut principio, ſcil. habitibus, 12. q. 55. 1. ad 3.

12 Quælibet opera virtutum quarumlibet ex hoc meritoria ſunt, quod fiunt ut obediatur Deo, 22. q. 104. 3. c.

13 * Non poteſt idem actus numero eſſe meritorius beatitudinis, & actus beatitudinis qui eſt fruitio beata; cum unus ſit gratiæ imperfectę, & alius gratiæ conſummatæ, 1. q. 62. 4. c. & 5. ad 2.

14 Principium merendi eſt ex parte animæ, ſed corpus eſt inſtrumentum actus meritorii, 3. q. 49. 6. ad 1.

15 Paſsionibus meremur ut regulantur à ratione, & paſsionibus demeretur, inquantum ſunt contra rationem, non autem ſecundum ſe, 12. q. 24. 1. ad 3. & 22. q. 158. 2. ad 1.

16 Paſsio corporalis martyrum facit ad meritum præmii accidentalis, non autem præmii eſſentialis, niſi inquantum eſt volita, 3. q. 48. 1. ad 1.

17 Gratia eſt principium meritorii operis, mediantibus virtutibus; ſicut eſſentia animæ eſt principium operum vitæ mediantibus potentiis ejus, 12. q. 114. 4. ad 2. & 3. quæſt. 49. 6. c.

18 Nullus poteſt ſibi mereri gratiam ex condigno, ſed ex congruo tantum, 12. q. 114. 5. o. & 22. q. 177. 1. ad 3. & 3. q. 2. 11. c.

19 Nullus purus homo poteſt alteri primam gratiam mereri ex condigno, ſed tantum ex congruo, 12. q. 114. 6. o. & 7. ad 2.

20 Exiſtens in gratia meretur ex condigno vitam ęternam ratione gratiæ; ſed tantum ex congruo ratione liberi arbitrii, 1. q. 95. 1. ad 4. & ad 6. & 12. q. 114. 5. o. & 3. q. 48. 1. c.

21 * Homo quolibet actu meritorio meretur augmentum gratiæ; ſed non ſtatim augetur, 12. q. 114. 8. o.

22 Omnis actus informatus gratia eſt meritorius, 22. q. 2. 9. c.

23 Gratia non poteſt cadere ſub merito, quia eſt merendi principium, 3. q. 2. 11. c.

24 Efficacia & radix merendi eſt ex charitate: ſed ſingulę virtutes merentur præmia ſingula, 12. q. 114. 4. c. & 22. q. 182. 2. c.

25 Radix merendi præmium eſſentiale eſt charitas; difficultas autem eſt radix, reſpectu præmii accidentalis, 1. q. 95. 4. c. & 22. q. 182. 2. ad 1.

26 * Nullius virtutis actus eſt meritorius, niſi ſit informatus charitate, 12. q. 114. 4. ad 3. & 22. q. 2. 9. ad 1. & q. 83. 13. 15. c. & q. 124. 1. ad 2.

27 Meritum vitæ æternæ primo pertinet ad charitatem; ſecundo ad alias virtutes, ſecundum quod actus earum imperantur à charitate, 12. q. 57. 1. c. ad 2. & q. 114. 4. o.

28 Quilibet actus charitatis meretur vitam ęternam, & augmentum charitatis, 1. q. 62. 5. c. & 12. q. 114. 7. ad 3. & 8. ad 3. & 22. q. 24. 6. c. ad 1.

29 Nobilius eſt habere aliquid ex merito quam ſine merito; & dignitas merendi major eſt quam gloria corporis, 3. q. 19. 3. c.

30 Quanto magis eſt arduum opus, tanto eſt magis meritorium ratione bonitatis, non autem ratione difficultatis, niſi per accidens ratione majoris conatus, vel attentionis, 22. q. 27. 8. ad 3.

31 * Meritum eſt æquale præmio vitę æternæ, æqualitate quantitatis, 12. q. 114. 3. o.

32 Quantitas meriti poteſt attendi ex duobus, ſcilicet ex difficultate & bonitate operis, & ex voluntate & charitate operantis, 1. q. 95. 4. c.

33 Voluntas cum opere magis meretur vel demeretur accidentaliter, quam voluntas ſola: non autem eſſentialiter, niſi ratione triplicis inæqualitatis, ſcilicet numeri, continuati motus, & intenſionis, 12. q. 20. 4. o.

34 Natura comparatur ad principium merendi, ſcilicet ad charitatem, ſicut materia ad formam; fides autem, ut diſpoſitio ejus; ideo actus utriuſque non eſt meritorius, niſi cum charitate, 22. q. 2. 9. ad 1.

35 Aliquis poteſt ſibi mereri perſeverantiam gloriæ; non autem viæ, ſed utramque poteſt & aliis impetrare per orationes, 22. q. 114. 9. c.

36 Bona temporalia, ut utilia ad opera virtutum, per quæ pervenitur ad gloriam, cadunt ſub merito ſimpliciter, in ſe autem ſecundum quid, 12. q. 114. 10. o. & 22. q. 122. 5. ad 4.

37 Quilibet agens in bonum, vel malum perſonæ vel communitatis vel ſui, meretur vel demeretur retributionem ab utroque, 12. q. 21. 3. 4. o. & 22. q. 59. 3. ad 2. & q. 64. 5. c. & q. 65. 1. c.

38 Nullus meretur id quod jam habet, 1. q. 62. 4. c. & 12. q. 114. 5. c. & 3. q. 19. 3. c.

39 * Nullus poteſt ſibi mereri ex condigno, nec ex congruo reparationem poſt lapſum, 12. q. 114. 7. o.

40 * Homo poteſt aliquid mereri à Deo ſecundum quid, præſuppoſita Dei ordinatione, non autem ſimpliciter, 12. q. 21. 4. o. & q. 114. 1. o.

41 * Nullus meretur niſi viator, & pro viatore tantum, 1. q. 62. 9. o. & 22. q. 13. 4. ad 2. & q. 182. 2. ad 2. & 3. q. 19. 3. ad 1.

42 * Meritum animę ſeparatæ vel demeritum non poteſt augeri, nec minui, 1. q. 62. 9. c.

Metaphyſica eſt de ſubſtantiis immaterialibus, inquantum tales ſubſtantię, de ſenſibilibus autem, ut ſubſtantiæ, vel ut entia tantum, 12. q. 66. 5. ad 1.

1 Metaphorice nomen, non proprie, dicitur de eo, in quo non eſt tota ratio nominis, ſed aliquid ejus per ſimilitudinem, 1. q. 13. 9. c. & q. 33. 3. o.

2 Quæ dicuntur metaphorice, non oportet ſecundum omnia eſſe ſimilia, 3. q. 2. 6. ad 1. & q. 8. 1. ad 2. & q. 46. 1. ad 1. & q. 48. 3. ad 1. & q. 76. 6. ad 2.

3 Ex eadem re poteſt fieri metaphora ad contraria, propter diverſas proprietates ejuſdem rei, 12. q. 33. 1. ad 1.

4 Metaphora in divinis potius transfertur ex natura irrationali & vili, quam ex natura rationali & nobili, ad vitandum errorem, 1. q. 1. 9. ad 3.

5 Theologia utitur metaphoris, 1. q. 1. 9. o. & q. 10. 1. ad 4. & q. 12. 3. ad 3. & q. 13. 3. ad 1. & q. 14. 11. c. & q. 19. 11. c.

Michael eſt de ordine principatuum, vel archangelorum, 1. q. 113. 3. c.

1 Miles in exercito debet primo ſubdi duci, ſecundo aliis coordinari, ſed contrarium primi eſt graviſsimum peccatum, 12. q. 100. 6. c.

2 Milites charactere inſigniuntur, quaſi ad militiam deputati, 3. q. 63. 3. c.

Militaris ars, quę eſt propter victoriam, ad quam ordinatur omne officium bellicum, ordinat